
Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2022:4

Kompletterande gudstjänstformer

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2022:13 om kompletterande gudstjänstformer. Motionären föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda en strategi för hur pastorat och församlingar på ett fritt sätt utifrån lokala förutsättningar ska utöka antal veckovisa kvällsmöten samt böne- och lovsångsmöten. Utskottet anför att en större reglering på nationell nivå av gudstjänstlivet skulle inskränka valfrihet istället för att möjliggöra den.

Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2022:13, punkt 1,
2. avslå motion 2022:13, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2022:13 Kompletterande gudstjänstformer av Anna-Karin Åström

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att anta en strategi till stöd för pastorat och församlingar att på ett fritt sätt utifrån lokala förutsättningar kunna

1. utöka antalet veckovisa kvällsmöten,
2. hålla böne- och lovsångsmöten.

Bakgrund

Gudstjänstens tid

Olika former för gudstjänst är en av kyrkans centrala frågor. Gudstjänsten är kyrkolivets centrum och att tillgängliggöra den för många är av stor vikt. Detta låg delvis till grund för arbetet med den senaste kyrkohandboken, där praxis från olika delar av landet skulle tas tillvara och upphöjas genom att ingå i ett av kyrkomötet antaget dokument. Flera församlingar runt om i Svenska kyrkan har gudstjänst på olika tider och i vissa fall har även huvudgudstjänsten ändrat tid och plats, efter godkännande från domkapitlet.

Kyrkoordningen

I kyrkoordningens 17:e kapitel finns bestämmelser om gudstjänstlivet. I inledningen står: "Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling." Angående huvudgudstjänster står i 3 § att det i varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska firas en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat. I kyrkoordningen finns även bestämmelser om en plan för församlingens gudstjänster, i 9 §: Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster. Vid oenighet mellan kyrkorådet eller församlingsrådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Nya former för gudstjänst i syfte att locka fler grupper till kyrkan har under många år dryftats i kyrkomötet. Ett liknande ärende som i föreliggande motion behandlades i gudstjänstutskottets betänkande, G 2008:2, om nya gudstjänstformer. Gudstjänstutskottet resonerade då om behovet av att både värna och utveckla det lokala gudstjänstlivet på landsbygden och i andra, ibland mindre resursstarka sammanhang och att den lokala situationen behöver få prägla gudstjänsten.

Det finns inom ramen för nuvarande kyrkohandbok och gudstjänstbestämmelser möjlighet till olika variationer av gudstjänstlivet samtidigt som den grundläggande strukturen i kyrkans gudstjänst förblir lätt att känna igen också med den lokala anpassningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2022:13.

Utskottet anser att motionens intention om möjlighet till lokal variation och valfrihet vad gäller gudstjänstlivet är god. Utskottet betonar dock att möjligheten i hög grad finns på lokal nivå och är en betydande del av församlingens arbete med församlingsinstruktionen. Att skapa möjlighet för ett lokalt varierat gudstjänstliv är också en stor del av stiftens främjandeuppdrag. En större reglering på nationell nivå av gudstjänstlivet skulle inskränka valfrihet istället för att möjliggöra den.

Uppsala den 5 oktober 2022

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Anna Cöster, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Sandra Ryström Signarsdotter, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenwall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Fredrik Eriksson, Hilde Klasson, Lars G Linder, Sofija Pedersen Videke, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Johan Garde, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Mia Möller, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

G 2022:4

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till kyrkomötesbeslut i punkt 1–2 angående motion 2022:13 och föreslår i stället att kyrkomötet beslutar bifalla motionen.

Anna-Karin Åström